

A. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG

LỊCH SỬ THẾ GIỚI

I – MỤC TIÊU

Chương trình Lịch sử thế giới ở lớp 10 Nâng cao nhằm giúp học sinh (HS) củng cố và nâng cao những kiến thức cơ bản cần thiết về lịch sử thế giới đã học ở cấp Trung học cơ sở (THCS).

Lịch sử thế giới được đưa vào giảng dạy ở lớp 10 Nâng cao với yêu cầu cung cấp kiến thức cơ bản và tương đối có hệ thống của ba thời kì lịch sử thế giới là *thời kì xã hội nguyên thuỷ*, kể từ khi loài người (tối cổ) xuất hiện đến khi xã hội có giai cấp – Nhà nước ra đời (khảo cổ học gọi là thời *tiền sử*), *thời cổ đại* là thời kì xã hội có giai cấp đầu tiên (gồm cổ đại phương Đông và xã hội chiếm nô ở Hi Lạp – Rô-ma), đến *thời trung đại* (thời kì chế độ phong kiến hình thành, phát triển và suy vong).

Mục tiêu của chương trình là :

1. Về kiến thức

Giúp HS hiểu biết tương đối chắc chắn và có hệ thống về 3/4 thời kì lịch sử căn bản của loài người. Đồng thời qua đó, hiểu biết phần nào quá trình sáng tạo văn minh, những nét lớn của văn hoá các dân tộc trên thế giới.

2. Về tư tưởng, tình cảm

– Nhận thức được quá trình phấn đấu gian khổ và sáng tạo của con người, xuất phát từ những điều kiện tự nhiên, xã hội cụ thể để vươn lên những đỉnh cao mới của văn minh. Nhờ đó, đời sống vật chất và tinh thần của con người, của các dân tộc không ngừng được cải thiện, nâng cao.

- Các dân tộc luôn có mối quan hệ qua lại khăng khít, ảnh hưởng lẫn nhau, dù có khi thuận, khi trái, khi êm đẹp, lúc bất hoà.
- Nhận thức được Trái Đất và Quê hương là ngôi nhà chung mà mọi người, mọi dân tộc phải phấn đấu xây dựng, bảo vệ.

3. Về kĩ năng

- Bồi dưỡng và rèn luyện những kĩ năng cần thiết trong học tập, nâng cao kiến thức theo định hướng đã chọn như :
  - Kĩ năng phân tích, tổng hợp, hệ thống hoá các sự kiện lịch sử.
  - Kĩ năng quan sát và phát hiện, nêu vấn đề trao đổi hay tự giải đáp thông qua sử dụng các nguồn tư liệu hay sự kiện được nêu trong sách giáo khoa (SGK).
  - Bồi dưỡng năng lực tự học và xử lí vấn đề.
  - Phân tích và xác lập các mối quan hệ :
    - + Tự nhiên và kinh tế – xã hội ;
    - + Kinh tế và chính trị.
  - Cảm nhận được nét riêng của văn hoá, điểm nổi bật trong lịch sử văn hoá của các quốc gia, dân tộc.
  - Cảm nhận được nét đẹp và giá trị văn hoá của nghệ thuật.

II – ĐỊNH HƯỚNG ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP VÀ HÌNH THỨC TỔ CHỨC DẠY HỌC

Theo hướng đổi mới chương trình, trọng tâm là đổi mới phương pháp dạy học, nhằm nâng cao tính chủ động, tích cực trong học tập và nhận thức của HS ngay trong giờ lên lớp.

Giáo viên (GV) cần nhận thức đầy đủ tính hệ thống, mối quan hệ qua các thời kì lịch sử và giữa các quốc gia, dân tộc.

- Cần chú ý khai thác những kiến thức HS đã tiếp thu được từ bậc THCS.
- Cần hiểu kĩ ý nghĩa và khai thác tối đa nội dung kiến thức của các tranh, ảnh, chữ phụ chú và các câu hỏi trong SGK.

GV có thể đặt vấn đề và tổ chức cho HS phát biểu nhận xét, trao đổi hay tranh luận về một vấn đề nội dung, nhất là về một bức ảnh trong SGK. Dưới đây, trong sách giáo viên (SGV) sẽ có những gợi ý, giải đáp về một số nội dung đó.

III – VỀ SGK LỊCH SỬ 10 NÂNG CAO – PHẦN LỊCH SỬ THẾ GIỚI

Được bố trí 24 tiết, gồm 7 chương, cụ thể như sau :

Chương I. Xã hội nguyên thuỷ	2 tiết
Chương II. Xã hội cổ đại	5 tiết
Chương III. Trung Quốc thời phong kiến	3 tiết
Chương IV. Ấn Độ thời phong kiến	2 tiết
Chương V. Đông Nam Á thời phong kiến	4 tiết
Chương VI. Sự hình thành và phát triển chế độ phong kiến Tây Âu	3 tiết
Chương VII. Sự suy vong của chế độ phong kiến Tây Âu	4 tiết
Ôn tập lịch sử thế giới thời nguyên thuỷ, cổ đại và trung đại	1 tiết

Những điểm mới và khó :

Nói chung, các tri thức lịch sử thế giới đều mới và khó, ít được quen biết qua sách, tranh ảnh, càng hiếm có được quan sát, tiếp xúc.

Do yêu cầu đổi mới, khá nhiều kiến thức nội dung mới so với trước đây được đưa vào (thời đá mới, thời kim khí, Ấn Độ, Đông Nam Á v.v...) , nhưng cũng chính vì thế đã kích thích sự ham hiểu biết, khám phá của HS.

SGK đã cố gắng trình bày phần này thật chính xác, cụ thể để HS dễ hiểu, kết hợp với biểu đồ, sơ đồ, ảnh minh họa.

SGV cũng hướng dẫn GV sưu tầm tranh ảnh, thực hiện giờ dạy trong phòng bộ môn (có hiện vật, ảnh, bản đồ), sử dụng đĩa CD về nội dung đã được gợi ý trong SGV.